

```
In [1]: import pandas
import matplotlib.pyplot as plt
import numpy as np
```

```
In [2]: data = pandas.read_csv('./data/gemeentedata_merged.csv', sep=';')
```

```
In [3]: parties = list(data.columns[-37:])
```

```
In [4]: parties
```

```
Out[4]: ['VVD',
'D66',
'PVV',
'CDA',
'SP',
'PvdA',
'GROENLINKS',
'FvD',
'PvdD',
'ChristenUnie',
'Volt',
'JA21',
'SGP',
'DENK',
'50PLUS',
'BBB',
'BIJ1',
'CODE ORANJE',
'NIDA',
'Splinter',
'Piratenpartij',
'JONG',
'TROTS',
'Lijst Henk Krol',
'NLBeter',
'Blanco',
'LP',
'OPRECHT',
'JEZUS LEEFT',
'DFP',
'U-Buntu Connected Front',
'Vrij en Sociaal Nederland',
'PvdE',
'Wij zijn Nederland',
'PvdR',
'Modern Nederland',
'De Groenen']
```

```
In [5]: data['Percentage Opkomst'] = round(100 * data['Opkomst'] / data['Kiesgere
```

```
In [6]: data['Percentage geldigestemmen 50PLUS'] = round(100 * data['50PLUS'] / d
data['Percentage geldigestemmen VVD'] = round(100 * data['VVD'] / data['G
data['Percentage geldigestemmen SP'] = round(100 * data['SP'] / data['Gel
```

```
In [7]: data['Percentage geldigestemmen chr partijen'] = round(100 * (data['CDA']
                                                                    data['Chris
                                                                    data['SGP']
                                                                    data['JEZUS
```

```
In [8]: data['Diefstal/inbraak pp'] = round(data['Diefstal/inbraak'] / data['Bevo
```

```
In [9]: data['Percentage Autochtonen'] = round(100 * data['Autochtonen totaal'] /
data['Percentage Allochtonen'] = round(100 * data['Allochtonen totaal'] /
data['Percentage Allochtonen Niet Westers'] = round(100 * data['Allochton
```

Verdeling stemmen

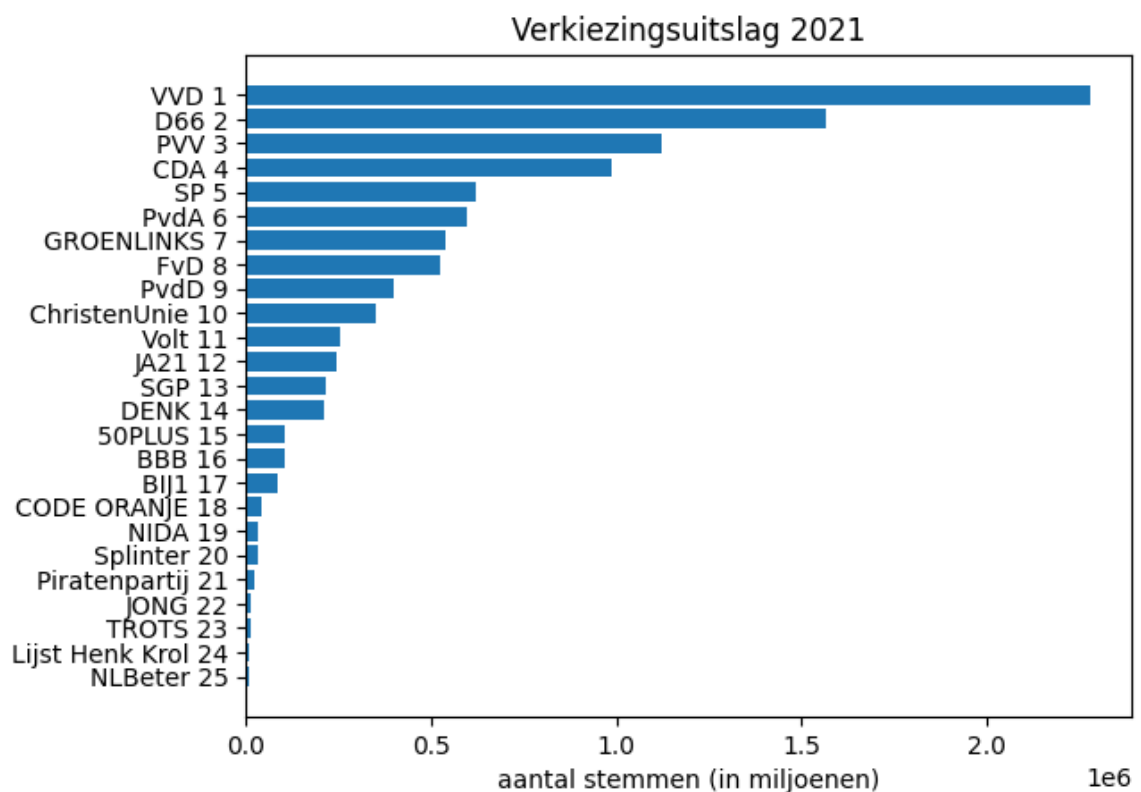
Van de landelijke Nederlandse verkiezingen in het jaar 2021

```
In [10]: election_results = pandas.Series([data[party].sum() for party in parties]
```

```
In [11]: plt.rcParams()
fig, ax = plt.subplots()
xaxis = np.arange(1, len(election_results[0:25])+1)

ax.barh(xaxis, list(reversed(election_results[0:25])), align='center')
ax.set_yticks(xaxis)
ax.set_yticklabels('{} {}'.format(parties[number], xaxis[number]) for num

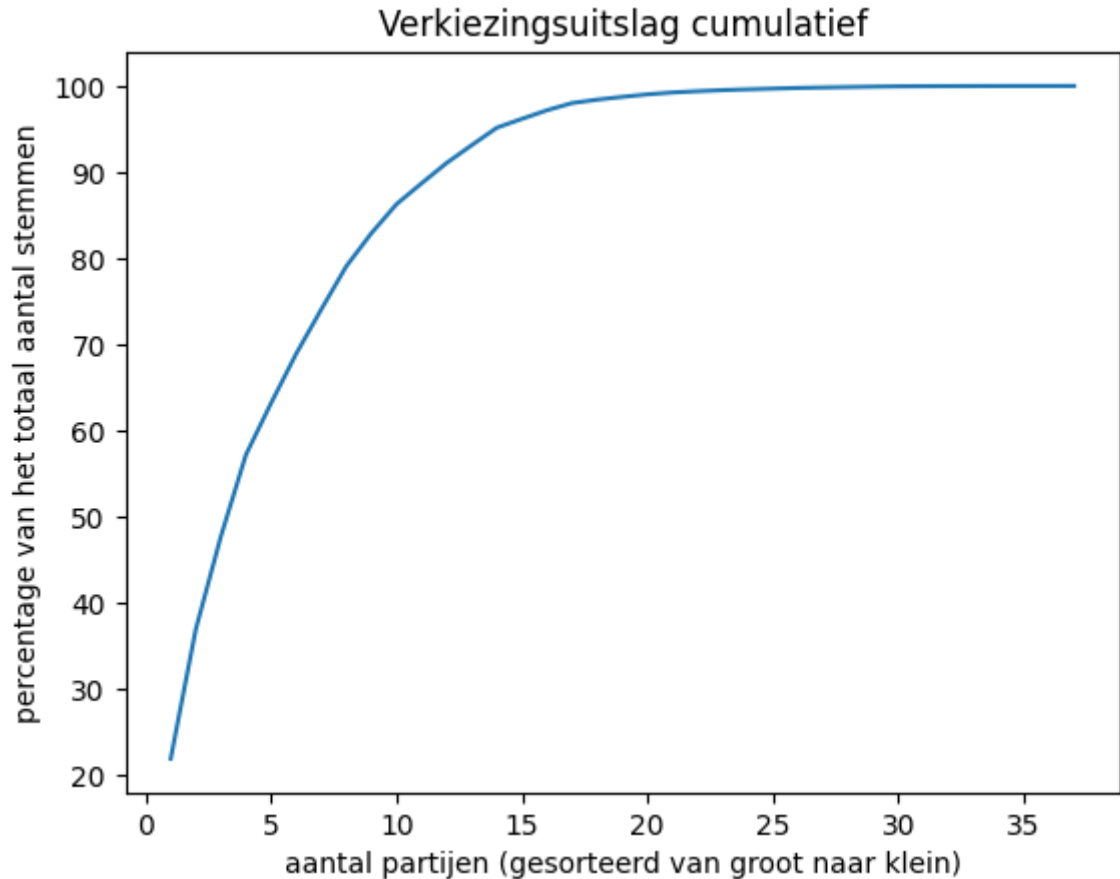
plt.title('Verkiezingsuitslag 2021')
plt.xlabel('aantal stemmen (in miljoenen)')
plt.show()
```



```
In [12]: election_results_scaled = 100 * election_results / election_results.sum()
```

```
In [13]: election_results_scaled_cumulative = election_results_scaled.cumsum()
```

```
In [14]: xaxis = np.arange(1, len(election_results_scaled_cumulative)+1)
plt.plot(xaxis, election_results_scaled_cumulative)
plt.title('Verkiezingsuitslag cumulatief')
plt.xlabel('aantal partijen (gesorteerd van groot naar klein)')
plt.ylabel('percentage van het totaal aantal stemmen'); print()
```


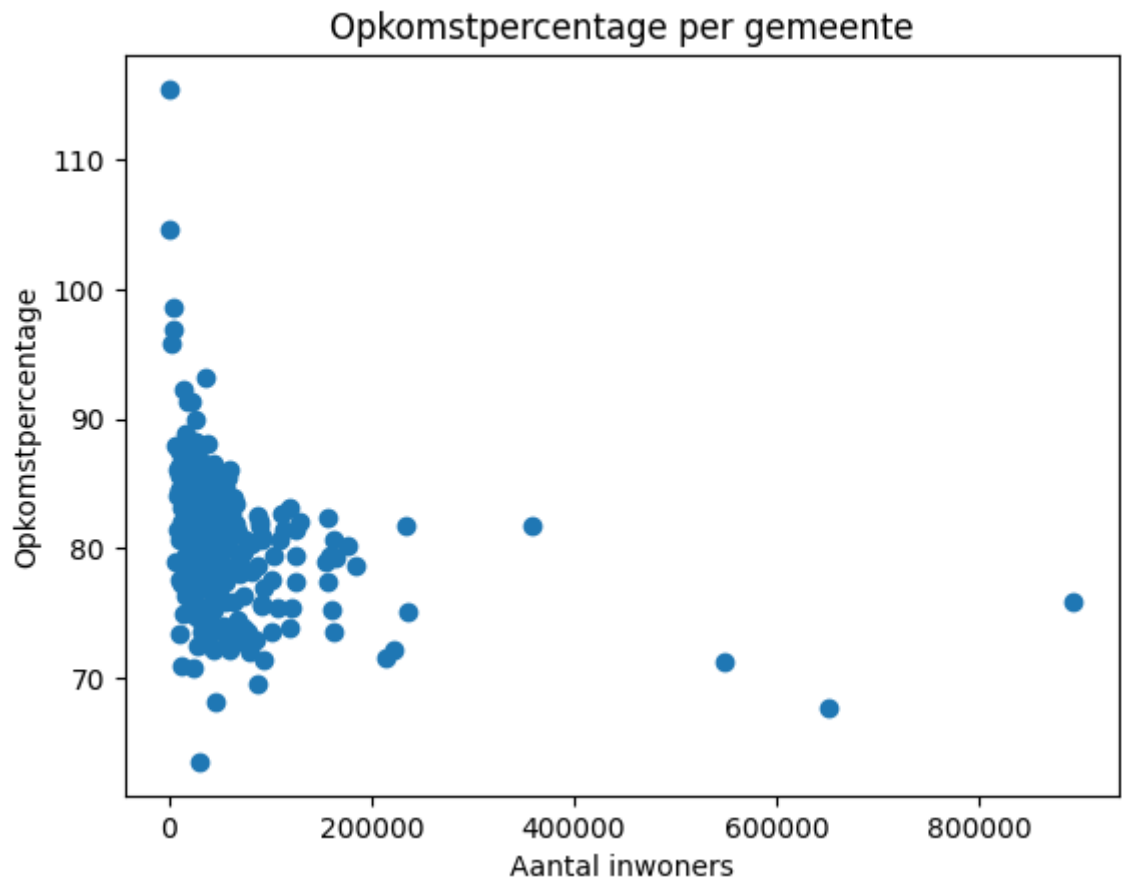
```
In [15]: (election_results_scaled_cumulative <= 80).isin([True]).sum()
```

```
Out[15]: 8
```

- Meer dan 80% van de stemmen ging naar slechts 8 partijen.

Opkomstpercentage per gemeente

```
In [16]: plt.scatter(data['Bevolking totaal'], data['Percentage Opkomst'])
plt.xlabel('Aantal inwoners')
plt.ylabel('Opkomstpercentage')
plt.title('Opkomstpercentage per gemeente'); print()
```



```
In [17]: round(data['Percentage Opkomst'].corr(data['Bevolking totaal']), 2)
```

```
Out[17]: -0.3
```

```
In [18]: round(data['Percentage Opkomst'].mean(), 2)
```

```
Out[18]: 81.01
```

- De negatieve correlatie toont aan dat in de grotere gemeenten het opkomstpercentage over het algemeen lager is dan in de kleinere gemeenten.
- Verder zien we dat het gemiddelde opkomstpercentage per gemeente hoger dan 80% is. Dit moet niet verward worden met het landelijk opkomst percentage.

```
In [19]: data2show = data[['Gemeente', 'Bevolking totaal', 'Percentage Opkomst']]
```

```
In [20]: data2show.sort_values(by=['Percentage Opkomst'], ascending=[True]).head(n
```

Out[20]:

	Gemeente	Bevolking totaal	Percentage Opkomst
114	Halderberge	30430	63.5
245	Rotterdam	651631	67.7
152	Kerkrade	45442	68.1
124	Heerlen	86936	69.5
247	Rucphen	23080	70.7
228	Pekela	12176	70.9
67	Den Haag	548320	71.2
129	Helmond	92627	71.4
9	Almere	214715	71.5
250	Schiedam	79279	72.0

In [21]: `data2show.sort_values(by=['Percentage Opkomst'], ascending=[False]).head()`

Out[21]:

	Gemeente	Bevolking totaal	Percentage Opkomst
251	Schiermonnikoog	931	115.5
298	Vlieland	1194	104.7
13	Ameland	3746	98.6
271	Terschelling	4870	96.9
246	Rozendaal	1726	95.9
56	Castricum	36086	93.2
272	Texel	13656	92.2
263	Staphorst	17261	91.4
283	Urk	21227	91.3
301	Voorschoten	25650	89.9

Om e.e.a. concreet te maken:

- We zien dat in een grote stad als Rotterdam het opkomstpercentage erg laag is.
- Omgekeerd zien we dat in kleine gemeenten als de Waddeneilanden het opkomstpercentage erg hoog is.
- We zien verder dat de data van Schiermonnikoog en Vlieland niet helemaal correct is!

Populatie en geografie

We onderzoeken hier hoe de Nederlandse populatie verdeeld is over de verschillende gemeenten.

In [22]: `population_total = data[['Bevolking totaal']].sort_values(by=['Bevolking`

```
In [23]: nr_municipalities = len(population_total)
print(f'Aantal gemeenten in Nederland: {nr_municipalities}')
```

Aantal gemeenten in Nederland: 344

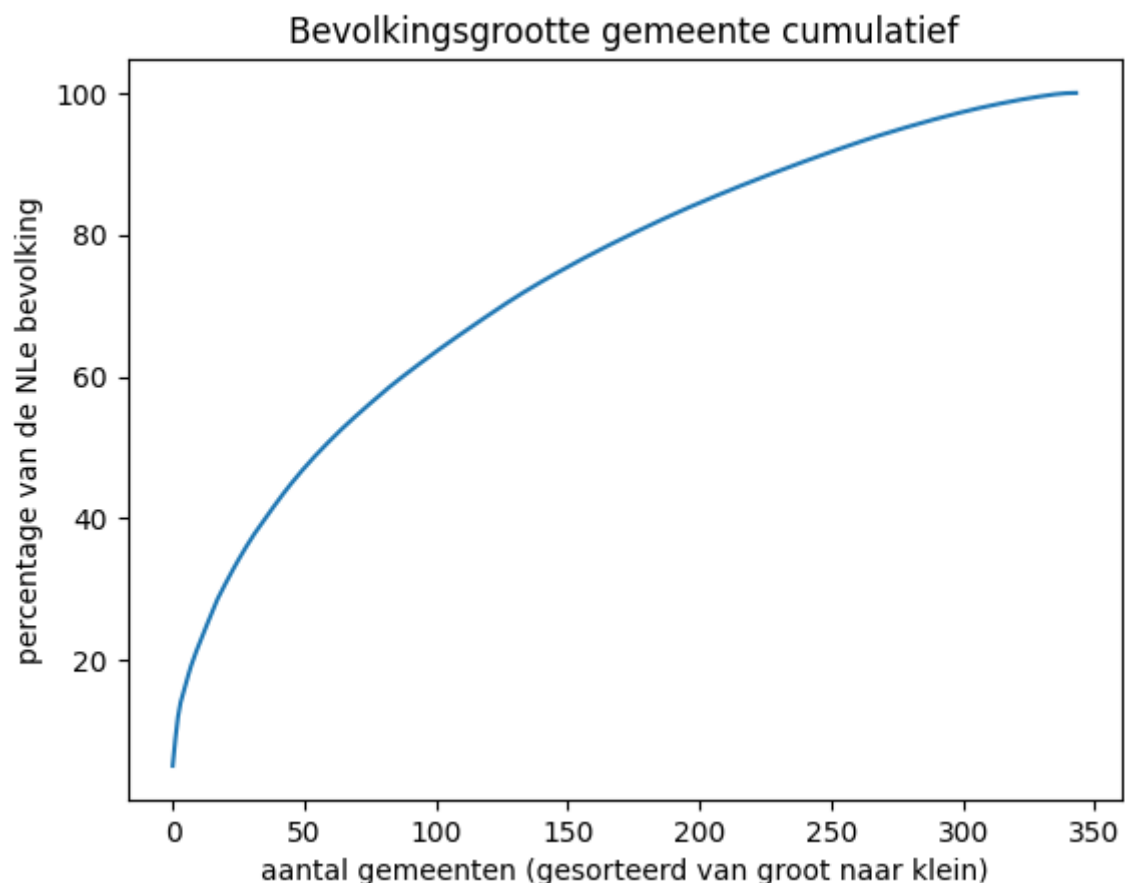
```
In [24]: population_total_cumsum = population_total.cumsum()
```

```
In [25]: population_size_NL = population_total_cumsum.tail(n=1).iat[0, 0]
print(f'Totale bevolking Nederland: {population_size_NL:,}')
```

Totale bevolking Nederland: 17,475,415

```
In [26]: population_total_cumsum_relative = 100 * population_total_cumsum / popula
```

```
In [27]: xaxis = np.arange(len(population_total_cumsum))
plt.plot(xaxis, population_total_cumsum_relative)
plt.xlabel('aantal gemeenten (gesorteerd van groot naar klein)')
plt.ylabel('percentage van de NLe bevolking')
plt.title('Bevolkingsgrootte gemeente cumulatief')
print()
```



```
In [28]: sum_ = (population_total_cumsum_relative <= 50)['Bevolking totaal'].isin(
print(f'Aantal gemeenten: {sum_}')
```

Aantal gemeenten: 58

```
In [29]: sum_ = (population_total_cumsum_relative <= 80)['Bevolking totaal'].isin(
print(f'Aantal gemeenten: {sum_}')
```

Aantal gemeenten: 174

- De helft van de bevolking woont in de 58 grootste gemeenten
- 80% van de bevolking woont in ongeveer de helft van de (grootste) gemeenten in Nederland (174 gemeenten)

```
In [30]: bins = [0, 5000, 20000, 50000, 150000, 10000000]
groups = ['heel kleine gemeenten',
          'kleine gemeenten',
          'middelgrote gemeenten',
          'grote gemeenten',
          'heel grote gemeenten'
          ]
population_total['type_gemeente'] = pandas.cut(population_total['Bevolkin
total = 0
total_rel_nr = 0
for group in population_total.groupby('type_gemeente'):
    group_size = len(group[1])
    rel_nr_municipalities = round(100 * group_size / nr_municipalities, 1
    total += group_size
    total_rel_nr += rel_nr_municipalities
    print(f"{group[0]:<25} {group_size:<10} {rel_nr_municipalities:>5} %")
print()
print(25 * " ", f"{total:<10} {int(total_rel_nr):>5} %")
```

heel kleine gemeenten	5	1.5 %
kleine gemeenten	67	19.5 %
middelgrote gemeenten	182	52.9 %
grote gemeenten	72	20.9 %
heel grote gemeenten	18	5.2 %
	344	100 %

- We kunnen een onderverdeling maken in (heel) grote en (heel) klein gemeenten.
 - Een kleine gemeente is tussen de 5000 en 20000 inwoners groot.
 - Een middelgrote gemeente tussen de 20000 en 50000 inwoners.
 - Een grote gemeente tussen de 50000 inwoners en 150000 inwoners groot.

Bevolkingsdichtheid

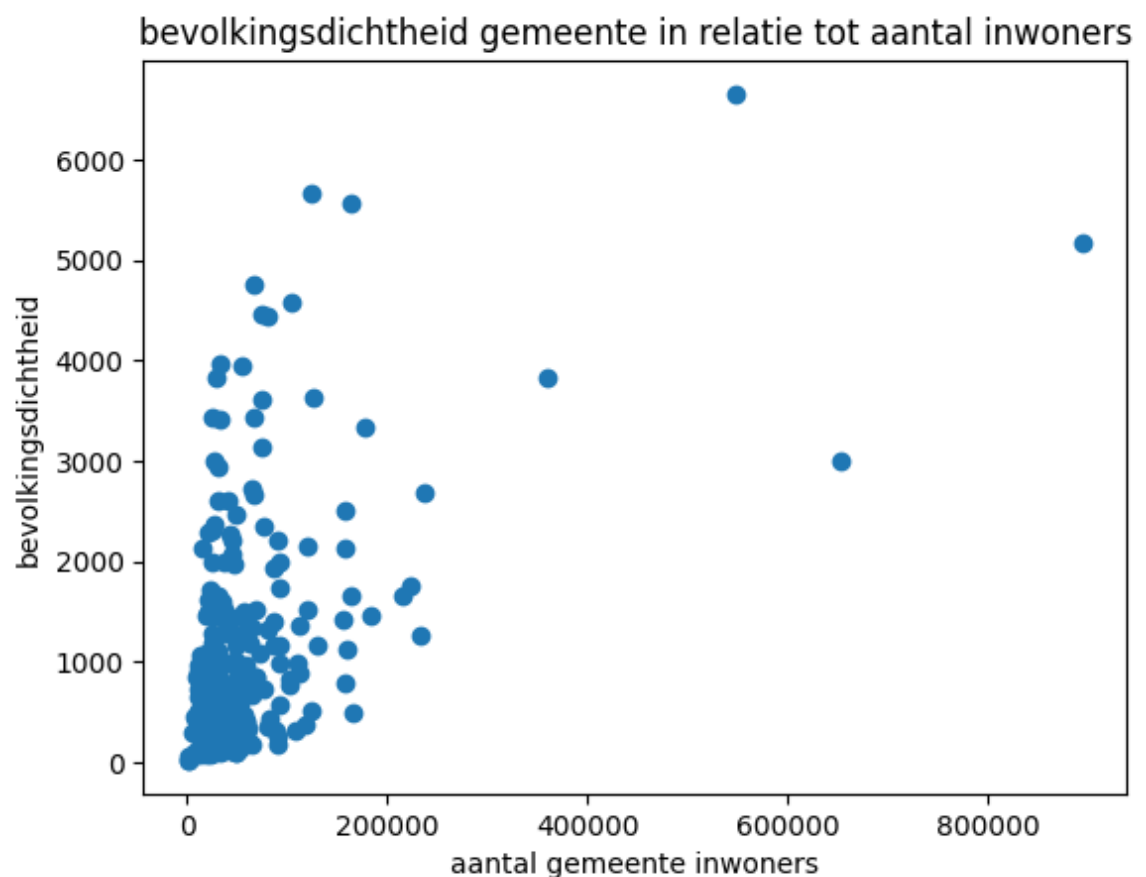
```
In [31]: data[['Gemeente', 'Bevolkingsdichtheid']].sort_values(by=['Bevolkingsdich
```

Out[31]:

	Gemeente	Bevolkingsdichtheid
67	Den Haag	6650
163	Leiden	5664
112	Haarlem	5572
16	Amsterdam	5177
55	Capelle aan den IJssel	4761
66	Delft	4573
108	Gouda	4466
250	Schiedam	4449
178	Maassluis	3958
241	Rijswijk	3956

- De top 10 gemeenten met de grootste bevolkingsdichtheid zijn allemaal terug te vinden in de Randstad

```
In [32]: data2plot = data.sort_values(by=['Bevolking totaal'], ascending=[True])[[
plt.scatter(data2plot['Bevolking totaal'], data2plot['Bevolkingsdichtheid'])
plt.xlabel('aantal gemeente inwoners')
plt.ylabel('bevolkingsdichtheid')
plt.title('bevolkingsdichtheid gemeente in relatie tot aantal inwoners')
print()
```



```
In [33]: round(data['Bevolking totaal'].corr(data['Bevolkingsdichtheid']), 2)
```


Out[33]: 0.52

- Er is een sterke correlatie tussen bevolkingsdichtheid van een gemeente en het totaal aantal inwoners van een gemeente.
In het algemeen geldt dus: hoe groter een gemeente (qua inwoners) hoe groter de bevolkingsdichtheid.

We onderzoeken nu outlyers

```
In [34]: data[(data['Bevolkingsdichtheid'] > 3000) & (data['Bevolking totaal'] < 5
```

```
Out[34]:
```

	Gemeente	Bevolkingsdichtheid	Bevolking totaal
121	Heemstede	3001	27545
154	Krimpen aan den IJssel	3824	29410
178	Maassluis	3958	33567
207	Oegstgeest	3429	25064
226	Papendrecht	3419	32171

- Gemeenten met de bevolkingsdichtheid van een grote gemeente, maar het bevolkingsaantal van een middelgrote gemeente
 - Krimpen aan den IJssel
stad gelegen naast een grote stad, grenst ook aan polder, maar deze polder hoort bij andere gemeenten.
 - Maassluis
kleine stad met weinig polder, ook al is het omgeven door polder. Deze polder hoort bij andere gemeenten.

```
In [35]: data[(data['Bevolkingsdichtheid'] < 1000) & (data['Bevolking totaal'] > 1
```

Out[35]:

	Gemeente	Bevolkingsdichtheid	Bevolking totaal
7	Alkmaar	995	109896
10	Alphen aan den Rijn	892	112587
17	Apeldoorn	485	164781
70	Deventer	775	101236
85	Ede	373	118530
92	Emmen	319	107024
113	Haarlemmermeer	799	157789
162	Leeuwarden	523	124481
294	Venlo	821	101988

- Gemeenten met de bevolkingsdichtheid van een kleine gemeente, maar het bevolkingsaantal van een (heel) grote gemeente
 - Alkmaar
grote stad met veel laagbouw
 - Alphen aan den Rijn
een gemeente die naast stad, ook relatief veel polder heeft.
 - Apeldoorn
Stad met veel laagbouw, en relatief veel parken

Stemgedrag in relatie tot grootte van een gemeente

```
In [36]: round(data['Bevolking totaal'].corr(data['Percentage geldigestemmen chr p  
Out[36]: -0.21
```

- We zien een negatieve correlatie tussen de grootte van de populatie van een gemeente en het percentage stemmen dat naar christelijke partijen ging. Over het algemeen wordt op het platteland meer op christelijke partijen gestemd dan in de grote stad.

Bevolkingssamenstelling naar leeftijd

```
In [37]: max_age = data['Gemiddelde leeftijd bevolking'].max()  
print(f"Hoogst gemeten gemiddelde leeftijd: {max_age}")
```

Hoogst gemeten gemiddelde leeftijd: 50.2

```
In [38]: min_age = data['Gemiddelde leeftijd bevolking'].min()  
print(f"Laagst gemeten gemiddelde leeftijd: {min_age}")
```

Laagst gemeten gemiddelde leeftijd: 32.4

- We zien een aanzienlijke spreiding in de gemiddelde leeftijd van de bevolking van gemeenten

Top 10 jongste gemeenten

```
In [39]: data.sort_values(by='Gemiddelde leeftijd bevolking').head(n=10)[['Gemeente', 'Gemiddelde leeftijd bevolking', 'Werkloosheidspercentage', 'Percentage geldigestemmen chr partijen', 'Percentage Opkomst']]
```

Out[39]:

	Gemeente	Gemiddelde leeftijd bevolking	Werkloosheidspercentage	Percentage geldigestemmen chr partijen	Percentage Opkomst
283	Urk	32.4	2.7	71.7	91.3
284	Utrecht	36.1	4.5	6.7	81.7
263	Staphorst	37.7	2.9	58.9	91.4
235	Renswoude	37.8	2.7	43.9	87.9
9	Almere	38.4	5.7	7.4	71.5
24	Barneveld	38.5	3.2	48.3	86.1
109	Groningen	38.5	6.0	10.0	81.7
16	Amsterdam	38.8	6.5	4.2	75.9
193	Neder-Betuwe	39.0	3.0	46.0	83.1
71	Diemen	39.1	5.0	6.6	73.5

- We zien een groot aantal christelijke gemeenten, en daarnaast 3 bekende studentensteden in de top 10

Gemiddelde leeftijd van de Nederlandse bevolking

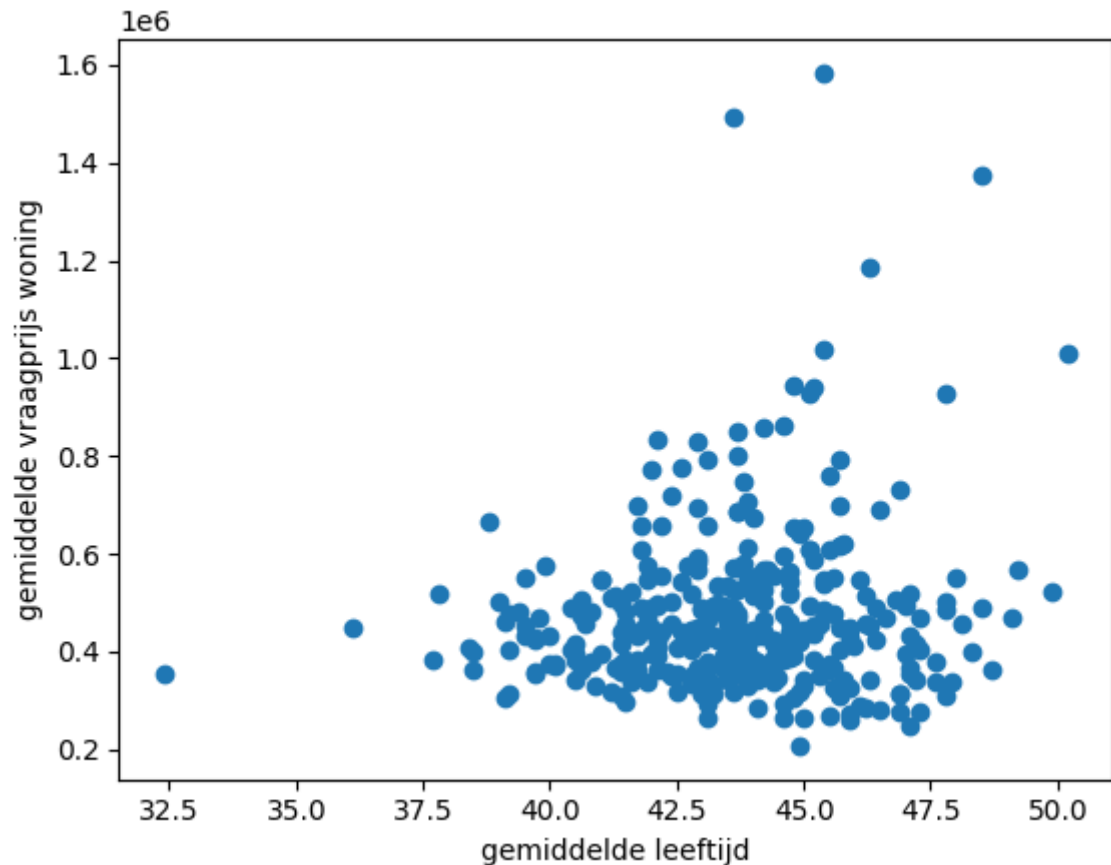
```
In [40]: data['Totaal leeftijd'] = data['Gemiddelde leeftijd bevolking'] * data['Bevolking']
```

```
In [41]: average_age_NL = round(data['Totaal leeftijd'].sum() / data['Bevolking'].sum(), 1)
print(f"Gemiddelde leeftijd Nederland: {average_age_NL} jaar")
```

Gemiddelde leeftijd Nederland: 42.3 jaar

Correlatie tussen gemiddelde leeftijd bevolking en gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen

```
In [42]: plt.scatter(data['Gemiddelde leeftijd bevolking'], data['Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen'])
plt.xlabel('gemiddelde leeftijd')
plt.ylabel('gemiddelde vraagprijs woning')
plt.title(''); print()
```


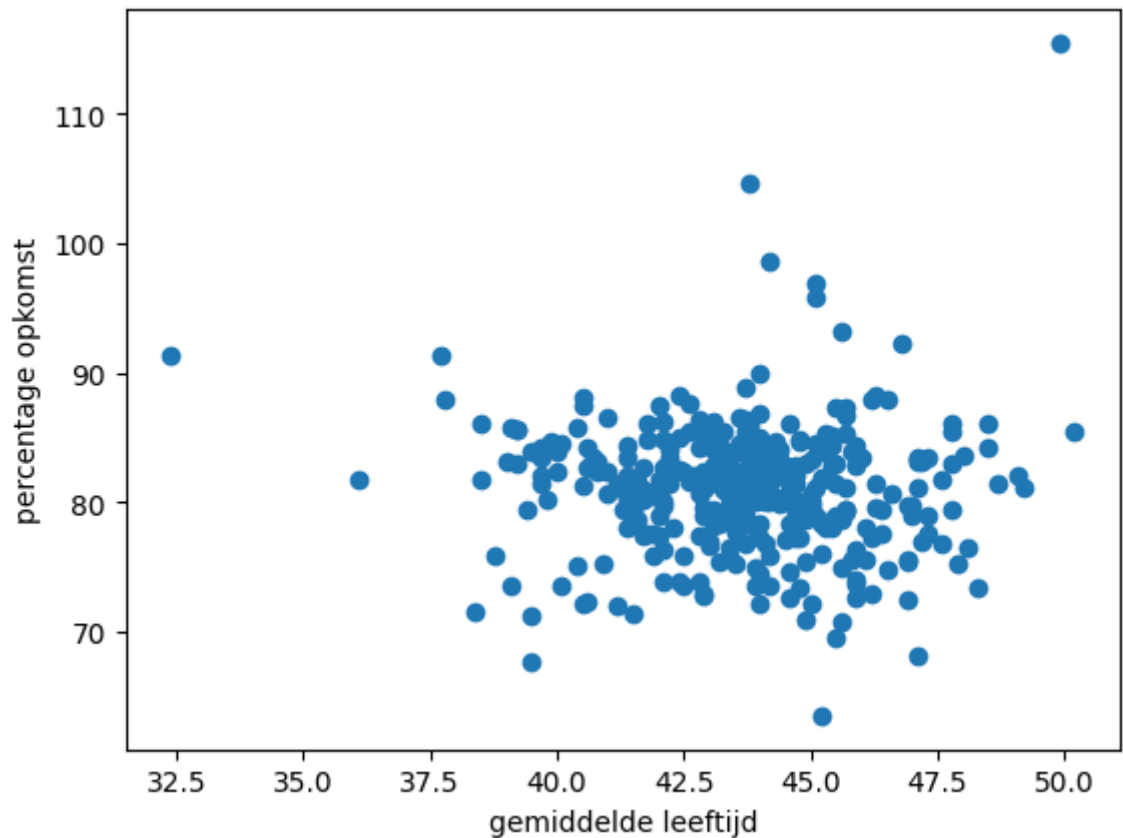
```
In [43]: round(data['Gemiddelde leeftijd bevolking'].corr(data['Gemiddelde vraagpr
```

```
Out[43]: 0.12
```

- Er blijkt een lichte correlatie te zijn

Correlatie tussen gemiddelde leeftijd bevolking (van een gemeente) en percentage opkomst verkiezingen

```
In [44]: plt.scatter(data['Gemiddelde leeftijd bevolking'], data['Percentage Opkom
plt.xlabel('gemiddelde leeftijd')
plt.ylabel('percentage opkomst')
plt.title('')
print()
```



```
In [45]: round(data['Gemiddelde leeftijd bevolking'].corr(data['Percentage Opkomst
```

```
Out[45]: -0.01
```

- Er blijkt nauwelijks een correlatie te zijn

Correlatie aantal stemmen 50plus en gemiddelde leeftijd bevolking (van een gemeente)

```
In [46]: round(data['Gemiddelde leeftijd bevolking'].corr(data['Percentage geldige
```

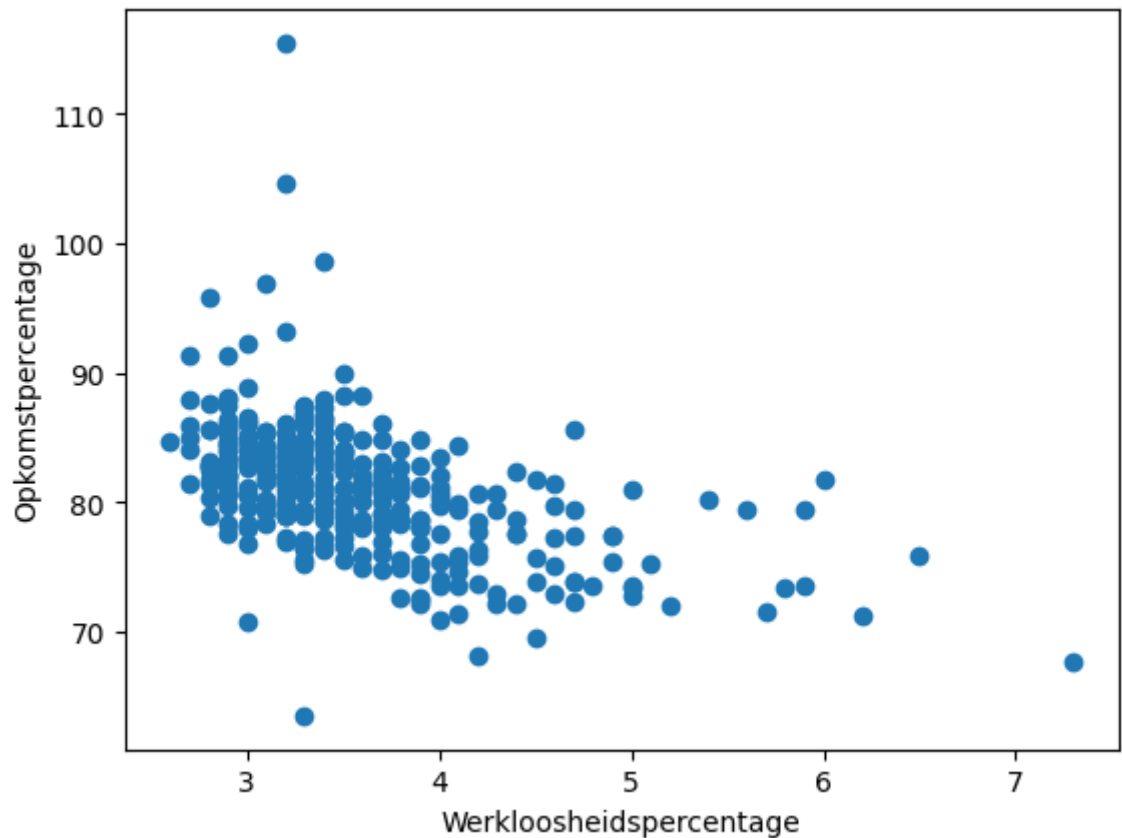
```
Out[46]: 0.38
```

- Zoals te verwachten is er een significante correlatie

Rijk versus arm

Analyses m.b.t. werkloosheid

```
In [47]: plt.scatter(data['Werkloosheidspercentage'], data['Percentage Opkomst'])
plt.ylabel('Opkomstpercentage')
plt.xlabel('Werkloosheidspercentage')
plt.title('')
print()
```



```
In [48]: round(data['Werkloosheidspercentage'].corr(data['Percentage Opkomst']), 2)
```

```
Out[48]: -0.5
```

- Gemeenten met veel werkloosheid hebben vaak een laag opkomstpercentage voor de verkiezingen

Analyses m.b.t. inkomen en woningprijs

```
In [49]: round(data['Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen'].corr(data['Besteedbaar inkomen per huishouden|2019']), 2)
```

```
Out[49]: 0.78
```

- We zien een heel sterke correlatie tussen:
 - Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen
 - Besteedbaar inkomen per huishouden|2019
- We kunnen deze grootheden gebruiken om rijke gemeenten van arme gemeenten te onderscheiden.

Introductie wealth score

```
In [50]: gva_mean = data['Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen'].mean()
```

```
In [51]: bi_mean = data['Besteedbaar inkomen per huishouden|2019'].mean()
```

```
In [52]: data['wealth_score'] = data['Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen'] / data['Besteedbaar inkomen per huishouden|2019']
```

Top 10 rijkste gemeenten op basis van de wealth score

```
In [53]: data.sort_values(by='wealth_score', ascending=False).head(n=10)[['Gemeente', 'wealth_score', 'Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen', 'Besteedbaar inkomen per huishouden|2019', 'Werkloosheidspercentage', 'Percentage Allochtonen Niet Westers', 'Percentage Allochtonen Niet Westers']]
```

Out[53]:

	Gemeente	wealth_score	Gemiddelde vraagprijs aangeboden woningen	Besteedbaar inkomen per huishouden 2019	Werkloosheidspercentage	Percentage Allochtonen Niet Westers
39	Blaricum	5.313321	1492794	102.3	3.4	
309	Wassenaar	4.969672	1583386	77.0	4.1	
161	Laren	4.467723	1375610	74.0	3.7	
40	Bloemendaal	4.210397	1187580	80.6	3.6	
323	Wijdmeren	3.343692	1018327	56.5	3.4	
31	Bergen (NH.)	3.315524	1009989	56.0	3.1	
305	Waalre	3.243623	943870	59.2	3.3	
320	Westvoorne	3.210850	928342	59.2	3.0	
22	Baarn	3.133434	938739	54.5	3.4	
121	Heemstede	3.033133	794057	64.2	3.4	

- In de top 10 staan gemeenten die bekend staan als rijk

Analyses wealth score

In relatie tot werkloosheid

```
In [54]: round(data['wealth_score'].corr(data['Werkloosheidspercentage']), 2)
```

Out[54]: -0.24

- We zien een negatieve correlatie tussen de wealth score en het werkloosheidspercentage.

In relatie tot niet-Westerse allochtonen

```
In [55]: round(data['wealth_score'].corr(data['Percentage Allochtonen Niet Westers']), 2)
```

Out[55]: -0.06

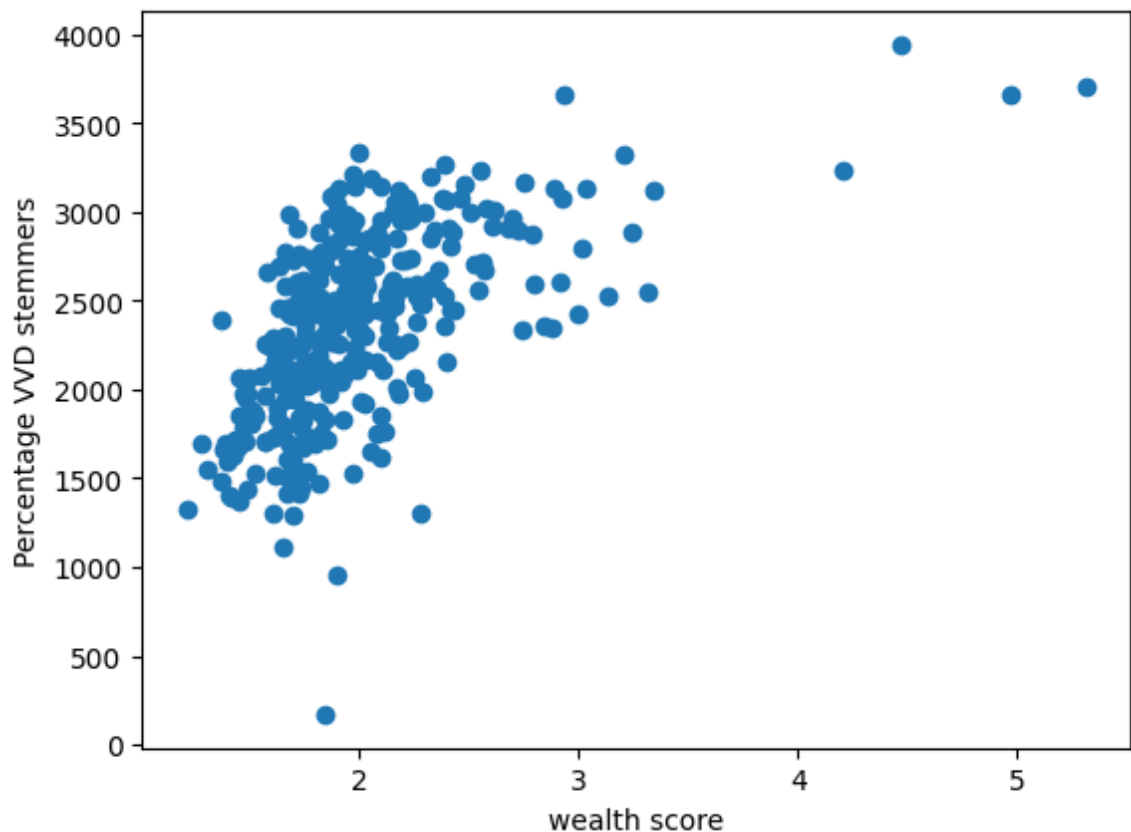
```
In [56]: average = round(data['Percentage Allochtonen Niet Westers'].sum() / len(d
print(f"Gemiddeld percentage niet-Westerse allochtonen per gemeente: {ave

Gemiddeld percentage niet-Westerse allochtonen per gemeente: 8.0 %
```

- We zien nauwelijks een correlatie tussen de gedefinieerde wealth score en het percentage niet-Westerse allochtonen in een gemeente.
Dat valt in de bovengenoemde top 10 inderdaad na te gaan.

In relatie tot stemgedrag

```
In [57]: plt.scatter(data['wealth_score'], 100 * data['Percentage geldigestemmen V
plt.xlabel('wealth score')
plt.ylabel('Percentage VVD stemmers')
plt.title('')
print()
```



```
In [58]: round(data['wealth_score'].corr(data['Percentage geldigestemmen VVD']), 2
Out[58]: 0.59
```

```
In [59]: round(data['wealth_score'].corr(data['Percentage geldigestemmen SP']), 2)
Out[59]: -0.46
```


- We zien duidelijke correlaties tussen de wealth score en de voorkeur voor partijen als VVD en SP:
 - In rijke gemeenten wordt veel VVD gestemd
 - In gemeenten met meer armoede en lagere inkomens wordt veel SP gestemd

In relatie tot criminaliteit

```
In [60]: round(data['wealth_score'].corr(data['Diefstal/inbraak pp']), 2)
```

```
Out[60]: 0.3
```

```
In [61]: round(data['wealth_score'].corr(data['Misdrijven totaal'] / data['Bevolki
```

```
Out[61]: -0.12
```

- Voor diefstal zien we een positieve correlatie met de welvaart in een gemeente.
- We zien een lichte negatieve correlatie tussen het aantal misdrijven per hoofd van de gemeentelijke bevolking en de welvaart in een gemeente.